

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a neslogom sve pokvari. Narodna poslovica.

Oglas, pripisana itd. i računaju se na temelju ovog cjenika ili po dogovoru. Pri za predbrojbu, oglas itd. u se napućicom ili položom post. stacionice u Beču administraciju lista u Pulu. Naručbe valja točno označiti imo, prezime i najbližu poštu predbrojnika. List na vrijeme ne primaju, a to javi odpravništvo u ovom pišma, za koji se plaća poštarina, ako se izdane napise "Reklamacija". Broj računa br. 827849. Telefon tiskare broj 38.

Izlazi svakog četvrtka o podne. Neiskani doplati se ne vraćaju nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju. Predplata za poštarinom otprilike 10 K u obće, na godinu 5 K za seljake, ili K 5- odn. K 8-60 na pol godinu. Izvan carvine više poštarina. Plada i utužuje se u Pull. Pojedini broj stoji to h, označeni to h, koli u Pull, toll. Izvan iste. Urođnično i uprava nalazi se u "Tiskari Laginja i dr. prije J. Kropčić i dr. (Via Gluša br. 1), kamone nika se naslovljavaju dva pišma i predplata.

Odgovorni urednik i Izdavačelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Gluša 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Tratu (Via Crociera br. 1, II. kat).

Glavna skupština Družbe Sv. Cirila i Metoda u Cresu.

(Nastavak.)
Izvjješće tajnika.
Na to je tajnik Družbe Viktor Car Emin održao ovo izvješće:

Slavna skupštino!
Ja sam u jednom od svojih prošnih vjestaža zabilježio ovu kratku zgodicu: Bilo je nedavno. Dva gospodina iz Hrvatske šetala su nekom creskom ulicom. I dođoše podalje igralo se nekoliko djece, burlo i galamilo, kako već to djeca umiju, a kako riječ, što bi ju izgovorili, bila je ta-naska.

Kad su ona dva gospodina, razgovarajući hrvatski, prolazila mimo njih, djeca su najednom umukla. I na to će jedan od njih maleni: Vidi, ona gospoda govore, iako i mi doma... Na te riječi ona su dvojica stala i okrenuvši se zagledala se u dječicu, koja im se nekako milo smiješila. Taj jedini mali djetinjaki smijehak progovorio je dušu one naše dvojice jače i dublje nego li bi cela knjiga, u kojoj bi bili opisani svi naši jadi i sve naše boli. Oni su onom malom smijesku vidjeli suzicu, u koju se prelila sama sreća i blaženstvo svih njezinih duša milo ustalasanih sladim dahom materinje riječi. Oni su u onom smijesku spoznali kao nikada do tada svu veličinu zadatka i svrhe ove naše družbe. Taj se pak osjećaj razmahao u njima još jače, kad su na zakretu u drugu ulicu ugledali i divnom suzom iskrenog ušिता pozdravili krasnu i ponosnu družbinu podgrađu, koja je u rujnu one iste godine imala da okupi pod svoj hrvatski krov svu onu dragu dječicu, s onim milim, djetinjim smijeskom.

Jedan od one dvojice Hrvata bio je naš prepoznatljivi umnik, prijatelj i dobrotvor naše družbe, blagopokojni Stjepan Miletić. On mi je tu zgodicu sam ispričao, a ja ju sada ponovno iznosim, jer mi se za to prilika čini upravo zgodnom.

I mi smo danas, gospodo, doplovisi ovamo, imali zgrade, da susretnemo više creskih malica. Na njihovom licu nismo vidjeli onog nekadašnjeg sjajnog i smetnog smijeska, već nešto kao da bi ponos i samosvijest. Ona malena djeca, što su pred pokojnim Miletićem govorila talijanski, danas govore hrvatski i osjećaju u svojim ljepim mladim dušama da su sinovi slav-noga hrvatskoga naroda. A takav izražaj vidjeli smo i na licima naše mukotrpne creske braće. Onim istim blaženstvom kojim su se sjala njihova poštena lica, kad su prvi put svoju djecu vodili u svoju doma-ću narodnu školu, onom istom srećom sjevali su oni njihovi dobri pogledi i dan-as, dok su nas primali pod ovaj krov i pozdravljali u nama svu našu hrvatsku braću, svu poživovne prijatelje naše družbe. Nijemi stoje danas domovi davnih tlačitelja grube creske vlastele, dok naš brat kopac pokazuje s ponosom na svoj podmladak govoreći: Nas su tlačili, ali ovih ne će...

I ne će. Naši će mili Cresani ostati vjerni mljeku naše majke, družbina će škola tu vjeru u njima još i jače učvršćeti, ona će ih pripravljati na konačni odlučni boj, koji nama svima mora donieti spas i slobodu.

Družbina podružnica i četa od 1000.

Družba sv. Cirila i Metoda za Istru uzdržava danas 28 škola, četiri zabavljica i 8 nastavna tečaja. Na svim tim školama namjesteno je 47 učiteljskih sila i 4 vjero- učitelja, kojih družba mora da plaća. Osim toga naše je učiteljstvo osjegurano kod mirovinskog zavoda u Pragu, tako da što za plaće, a što u ime mirovinskih pristojba naša družba izdaje na godinu preko 80.000 kruna. Pridoda li se u ovom trošak za uzdržavanje školskih prostorija, za nabavu knjiga, učila i drugih školskih potrebitina, zaim poreze, najamnine, popravke druž-binih zgrada kao i upravne i line troškove, proizlazi da redoviti družbini izdaci premašuju već sada K 100.000 na godinu.

A da se ta svota ne sakupi, oda lijepo djelo našeg narodnog osviještenja u Istri i

mi bismo morali da na svoje oči gledamo tužnu sliku, gdje se radi nastajice sredstava zatvaraju jedna za drugom naše lijepe, Bog-sam znade kolikom žrtvama podignute škole.

Da se taj golem rasap spriječi i predu-sretne, naše je Ravnateljstvo i lanjske go-dine; napelo sve svoje sile i svoju pomnju da družbu podigne na visinu, da može udovoljavati svojim silnim obvezama i uz-višenim ciljevima.

U prvom je redu htjelo da sve družbine podružnice potakne na što življi rad, ali je bilo malo bolje sreće, nego li drugih godina. Svoju lijepu i rodoljubnu dužnost učinile su većinom samo one podružnice, što ih svake godine s ovog mjesta spomi-njenio. Te hvalevrijedne podružnice jesu one u Brijuni, Boljunu, Brostu, Brkaču, Cresu, Draguču, Dubašnici, Dubrovniku, Dekanici, Ferentima, Jelsi, Kaldiru, Ka-stvu, Laušću, Malom Lošinju, Livadamu, Medulinu, Metkoviću, Mihotićima, Mošćani-cama, Novakima, Omislju, Opatiji, Opr-taljskom Krasu, Pazinu, Podgrađu, Puli, Poljanama, Rakitovcu, Račićama, Roču, Starogradu, Slunju, Šibeniku, Sv. Mateju, Vrbniku, Vepincu i Voloskom. Mjesto naših podružnica u Spljtu i Kotoru rada veoma lijepo i poživovno djačke podruž-nice u napomenutim mjestima. Gleda podružnice u Trogiru gojimo pouzdanu nadu, da će se ovih dana probuditi na novi ži-vot. Što se pak tiče ostalih naših nemarnih podružnica, osobito onih, koje su se kroz godine i godine oglašivale našim pozivima, naše je Ravnateljstvo zaključilo, da ih se briše, što će se i provesti, budu li se oglušile posljednjem pozivu, što ga upravimo na njih pred neko dva mjeseca.

Svaka hvala i čika ovim našim vrije-dnim i zaslužnim podružnicama, koje svo-jim radom pokazuju, kako im leži na srcu proćvat naše družbe. Da se pak nadoknadi ono, što propuštaju ostale nomarne podruž-nice, naše je Ravnateljstvo došlo na misao da se ustroji četa od 1000 povjerenika, koji će družbi doprinasti na godinu naj-manje 100 K, što će ih sakupiti ili sami

darovati. U tu družbinu četu upisalo se dosle nešto oko stotinu članova i članica, kojih ćemo imena štampati u ovogodišnjem družbinom izvješću. Nije mnogo, ali se na-damo da će do godina biti više i no ćemo mirovati, dok se četa ne popuni. A kada se jednom popuni, moći će družba još i sigurnijim korakom stupati k uvještenju našega naroda u Istri. Možimo stoga sve naše prijatelje, da nam u tome budu na ruku; te da u svojim krugovima šire onu doista lijepu zamisao. (Sliedi.)

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Veliki koncert za hrvatske škole u Puli i okolici. U nedjelju 3. julija t. g. održavat će se u vrtu Narodnog Doma najavljeni veliki koncert za hrvatske škole u Puli i okolici, što ga priređuju za naša narodna društva u Puli pod pokrovitelj-stvom rodoljubne gospođe Marije Marde-sićeve. Pozivi su dotiskani sa bogatim vo-kalnim i instrumentalnim programom. Tog dana nastupit će po prvi put veliki muški i ženski zbor našeg pjevačkog društva, kojeg je izvježbao kapelnik G. Vogric, koji će upravljati koncertom. Mješoviti pjevački zbor izvesti će 6 velikih glasbenih točaka uz pratnju orkestra, a među stankama igrat će vojnička glazba ratne mornarice razne slavenske komade, kao što će i zbor odpjevati par slavenskih i českih komada. Uz to će pet ulaznica zriebanjem dobiti pet krasnih i skupih darova, koji su izlo-ženi u izlogu brijačnice g. Zunić i Pe-tanjok. Biti će također i tombola sa više raznovrsnih zgoditaka, srećolov, saljiva po-šta, i — nagrada ljepote.

Odbor je preuzeo sve i sva, da taj narodni koncert u tako plemenitu svrhu što ajajnije i častnije ispune i poskrbio da se naše občinstvo ugodno i zadovoljno po-zabavi. Ulaznica je vrlo niska, nalmo 40 parā po osobi, tako da je i siromašnijim sloje-

Slavenski bogoslužni jezik u Istri.

(Nastavak.)

Što se je po malo zatiralo slavensko bogoslužje također u Istri, nije nimalo kriv puk, a nit su jedino krivi svećenici i njihovi uzgojitelji, nego su krivi također, kako se iz rečenoga vidi, austrijski obla-stnici. Austrijske oblasti rabile su i silu proti slavenskom a za latinski jezik. Tako se zna n. pr. da su god. 1838. novoga župnika u Smarju (S. Maria in Monte kod Kopra), koji je prvi u onoj župi počeo obavljati službu božju latinskim jezikom, morali kroz nekoliko mjeseci čuvati zam-dari pred vjernici ogorčenim samo zato, jer nije rabio slavenskoga jezika kod službe božje, da se je dakle tamo oružanom silom uvelo bogoslužje u latinskom jeziku. I tu vidi se, da su svjetovne oblasti povse ne- opravdano zabole svoje prste u čisto vjerske

i crkvene stvari. A toga bilo je prije i poslije. Početkom XIX. stoljetja je posljednji Osorski biskup Rakamarić, pod prilikom državne oblasti i njezinih predstavnika pro-uzrokovao cijeli rat proti svojim vjernikom tim, što je htjelo izlunuti Velofolinsjem staroslavensku službu a narinuti latinsku. Njekim biskupom Istre posljednjih deset-letja metnuli su na srce prigodom njihove imenovanja, odnosno predstavljenja, najviši predstavnici države, stalno po- naputku odgovornih ministara, neka nastoje, da se u njihovih biskupijah zatre slaven-ska služba Božja. Jedan tih biskupa, i sada biskupujući Porečko-Puljski, te valjda uslijed došlih naputaka predstavnika svjetovno vlasti, a reć bi i po svojih osjećajih pro- tivnih hrvatskomu narodu, učinio je sve mo- guće a da zatre svaki trag slavenskomu jeziku u crkvah njegove biskupije. Godine 1887. je biskup Ivan K. Flapp

na svom kanoničkom pohodu po biskupiji upućivao i strogo nalagao svećenikom, da se služe izključivo latincom i latinskim obrednikom za podjeljivanje sv. sakramenta, za mirvačku službu, za procesije, blago-slovje itd., jer da su hrvatski obrednici za-branjeni. Upozoren godine 1888. ravno od svete Stolice o zakonitoj porabi rituala hrvatskoga, ne samo da nije opovsao svoja naredba i povratio porabu rituala hrvatskoga ondje, gdje ga je sabranio, nego je svoj destruktivni proces i naprijed čeruo, to se savjestno može reći, da je proti svakoj pravici ugušio porabu hrvatskoga jezika u bogoslužju. Gdje su se prije radi gori na- vedjenih prilika i razloga pjevali djelovi sv. mise na glas iz "Sčaveta", tu je, mjesto da, polag upute ustanovljene po Benediktu XIV. naredbom "Ex pastorali munere" od 15. kolovoza 1764., odstrani stoporabe i da uvede staroslavenski, jednostavno nalagao da

se uvede latinščina. Mi ćemo spomenuti ovdje samo jedan slučaj, koji je izazvao bio u puku ogorčenje i sablazan i o kojem sv. Stolca ima u rukah spomenicu dvijuh staraca iz rečenoga mjesta sudbeno ovje- rovljenu. To je slučaj sbivši se u Premanturi (Promonturi) g. 1892. na sami Božić, kad je ondje svećenik po nalogu biskupovu zapjevao misu latinskim jezikom, akoprom su plovani Frane D'Eljia od god. 1887. do 1887. i njegovi nasljednici pjevali djelove sv. mise na glas po "Sčavetu", nadomjestku staroslavenskoga jezika, koji se je ondje od pamtljivjaka rabio. Isti biskup poplavio je biskupiju sa Talijani, sa svećenici, koji ne znaju ili čak neće da rabe hrvatski jezik puka nit u propovjedi nit kod javnih molitvah n. p. sv. ruzarija. To moza služiti na uhar framasunice i Irredente ali ni- pošto na korist vjere, morala, nit samoga dostojanstva svećeničkoga. (Sliedi.)

vima našega naroda omogućeno, da posjete koncerat i čuju u toj riedkoj prilici liepi piev naših hrvatskih i drugih slavenskih pjesama.

Potetak koncerta te 5 1/2 s. po podne. Pozivlju se svi naši da u velikom broju dodju na taj narodni koncerat, da tako na samo što veća svota pane u narodni tobolac za naše hrvatske škole, koje nam neprijatelji krute, nego da pokazemo također kako nije još u našim žilama zamrla slavenska kri.

Braco Slaveni Pole i okolice, u nedjelju svi na koncerat za prosvjetu našeg pomladka u materinskom jeziku.

Na sudbu velog suca u Puli. Ovih dana dogodila se je jedna anomalija od jednog sudbenog vještaka, koji nije htio podpisati jednu sudbenu procjenu, jer po pravu napisana hrvatski. Znano nam je, da ta hrvatski sastavljena procjena još ni danas nije podpisana od tog sudb. vještaka, koji je g. Hinko Pola, nego će se sud valjda zadovoljiti sa opakom na zapisniku procjene, da sudb. vještak Pola nije htio podpisati zapisnik jer sastavljen hrvatski. Primjećujući nuzgredice, ako su g. Polli milil hrvatski novci, koje je dobio kao procjenitelj, pitamo mi g. veloga suca: 1. je li ta procjena valjana, 2. je li mu sudac referent prijavio tu anomaliju, 3. ako znade za to, je li poduzeo potrebite korake, da podučit tog procjenitelja, ako su mu milil hrvatski novci, da se mora prilagoditi i svoj milozvučni podpis staviti na hrvatsku procjenu, i 4. hoće li g. Polli dati razumjeti, da je inače suvišan.

Uz malu očnaku poduku g. Pola će se brzo opametiti, jer njemu je novac vrlo — vrlo drag.

U protivnom slučaju progovoriti ćemo obširnije bez dlake na jeziku.

Sjednica odbora za narodno izmironje. Zemaljski kapetan Istre sazvao je članove kompromisnog odbora za tobožnji narodni mir u Istri na sjednicu u Poreču za 2. i 4. julija t. g.

Sa mnogih strana Istre nas pitaju kad će ta komedija već jednom svršiti, jer da sa starim lijama (Talijanima) nije moguće da naši dodju na kraj. Trebali bi već naši da odreše Talijanima i vladi aut — aut (ili — ili). Ili se oni dogovaraju s nama za našu korist. Osobito ogorčuje naše po Istri nekakova ugovorena tajanstvenost tih pregovora, koju vrše samo naši, dok Talijani slobodno objelodanjuju po svojim novinama. Predprošlog tjedna pak čitali smo u „Hrvatskoj Rieči“ iz Šibenika detaljni tok svih dosadanih pregovora, što namo htjeli preneti, jer to nismo smatrali službenim izvorom i radi spomenute tajanstvenosti, premda po čuvenju držimo, da je „Hrvatska Rieč“ bila dobro upućena.

Više svjetla i javnosti nebi škodilo, da pače to bi koristilo, da ne ostanemo nadmudreni, blago rečeno.

Naši Sokoli u Sofiji. Prigodom sveslavenskog kongresa u Sofiji (Bugarska) obdržavali će se od 10—12 julija t. g. i sveslavenski sokolski slet. Na tom sletu bit će zastupani i naš I. Istarski Sokol u Puli po braci Škrljeću i Urbanu, koji su već odputovali u Zagreb odakle će sa zagrebačkim sokolom u Sofiju.

Za Sokolski Dom u Puli. Slaveći imendan staroste ovdješnjeg Sokola hr. Lucka Kriza, sakupiše njegovi štovatelji međusobom K 200, za Sokolski Dom u Puli.

Iz Marčane, koncez maja 1910. (Istina o glavnoj skupštini Posujilnice.) (Nastavak.)

Koncez god. 1909. morala je Posujilnica tražiti neki novi stan. G. Marotti htio je na svaki način, da se smjesti u njegovu kuću, ali odbor nije smio na to pristati, jer je ovuda vladalo mnijenje, da je Posujilnica „Marottieva (Vittoriova) kasa“, pak da se smjestila u njega, tada bi tim činom to nolspravno mnijenje bilo zado-

bilo svoju sankciju! To bi bilo na stvar vrlo zlo djelovalo. Tako je umovao i sudio g. Dr. Laginja, te ja odobrio odluku odbora, dok je kazao: „Bolja da Posujilnica plaća ne samo 8, nego i 20 kruna mjesečno, nego da bi se smjestila u Marottia“.

Ovako je meni, za mojim stolom dne 8. aprila tek. god., pripovjedala osoba, koja nije imala sigurno razloga, da neistinu kaže. Autentičnost ovih riječi potvrditi će u svako doba još dvije druge osobe.

Glede pisma, na koje sam se pozvao na glav. skupštini, imam da izjavim, da je ono u mojim rukama. Pisano je na 19. aprila, dakle 5 dana pred glav. skupštinom, te mi je bas sadržaj tog pisma dao nove snage i pobude, da energičnije i bezobzirnije nastupim protiv spekulacije u Posujilnici, jer je u njemu izmed drugoga i ovaj pasus: „Pripovjedao sam sve Dr. Laginji, koji je osudio Marottiev postupak“. Altroché protivno izjave sa kompetentne strane! Nemam s toga ništa da opozovem, nego ostajem pri svojim riječima siguran, da me ne može nitko demantirati.

Insinuiranje, pak opozivanje dotičnih insinuiranja sa poznatim protivnim pismenim izjavama prepustam rado ljudima koji hoće, da me bezrazložno javno napadaju da tim pokriju svoju mizeriju; tomu ja nisam naučan.

U koliko pak obaljenja kamatnjaka na 6% sa strane g. Marottia, dalo bi se mnogo toga reći, ali ja ću danas opaziti samo toliko, da u Mirčani i vrapci na „ladonji“ pjevaju, da g. Marotti ne daje ni za hipoteku novac manje od 6 1/2%; a za dopisniku one hiljade kruna, što ih ima g. Marotti kod „bijeidnog naroda“ po 7 i 8%, mogao bi živjeti bezbrižno.

Istina je pak, da je nekima dao, odnosno snizio kamatnjak na 6%, ali to je za nekoje učinio zato, što su ga stavili pred alternativu: ili po 6%, ili ćemo uzeti kod Posujilnice!

Altroché da je on u Marčani snizio kamatnjak na 6%! Gruba je neistina, da ljudi koji upravljaju Posujilnicom daju svoj novac uz 10%, a da ne ulažu u Posujilnicu po 4 1/2%, dok mogu dokazati, da su ti ljudi uložili već lijevih tisuća na dobitak uz 4 1/2%, a g. Marotti, kao upravitelj Posujilnice, nije htio da obali kamatnjak svog uložka na 4 1/2%, nego je htio da jedino njemu plaća Posujilnica 5%; pače je on, dosljedan svomu zahtjevu, za to, što se već nije htjelo praviti razlike izmed njega i drugih ulagatelja, dignuo u februaru veći dio svog uložka, te ga uložio kod druge Posujilnice na onaj postotak, što nije htio da dade ovoj Posujilnici, to jest na 4 1/2%.

Nije li zar to najeklatantniji dokaz velike ljubavi, što ju ima g. Marotti prema „bijeidnom narodu“ i Posujilnici, kojoj je tada bio upravitelj? Ljudi pako, koji danas upravljaju Posujilnicom trzo se i stvaraju, da ona čim bolje odgovara svojoj svrsi, te se vesele njezinom napretku, jer im Posujilnica nije predmet spekulacije; dok su naprotiv g. Marotti i njegov „segretario“ u zadnje doba protiv nje (Posujilnice) poduzeli tako nisku i zlonamjernu kampanju, koje bi se najgrublji i najfanatičniji naš narodni protivnik morao sramiti!

Alli ništa za to, narod progledava i počinje misliti: kako je sudio na 24. aprila, tako će znati da sudi i unaprijed!

(Sled.)

Lošinjki kotar:

Iz Cresu. Svima nam je još u živoj pameti sjajna skupština naše mile i nezaboravne Družbe, kojoj nećemo nikada zaboraviti onu ljubav i čast, odabavraj upravo naš grad za držanje svojo godišnje skupštine. Uvijek će nam lebditi pred očima onaj broj ljudi, koji je nas, zanemarene, zapuštene i proganjene od svijlu, počam

od obćine pa do e. k. kot. vlade, kojoj u znojju svojoj lice, stotruko od svih favoriziranih, svoj, po njima neobitoješi, obistanak: plaćamo. Onaj skup ljudi, ona divna tišina, poput mirnog mora, u sebi sadržava tajinstvenu moć. Ta upravo tišina uz nedogledno povrću napunila je naša srca utjehom i snagom na hoj i borbu za svoja potlačena prava. Taj impozantni mir sadržavao je u sebi siliku kulture vrijednog naroda protiv onog barbarizma najkulturnijeg (oprostite) naroda, zaštićenog našom Vladom, koji je svoju kulturu iskazao blačenjem zidova i pisanim riječi, koji su samo oni dostojni. Bačva daje ono, što imade. Neka nas vlada proganja koliko ju volja, ona nas ipak neće iskorjeniti. Pritiskan jače sve to više skače. Ona tetosi one, koji ju viču „abbasso“, što po riječima našeg kot. poglavarstva, ne mnijenja značaj kotara! Divnih li riječi.

Naši su nespošeni ostali upravo potišteni našim dostojanstvenim mirom, koji se nije dao smetati uza sva njihova izazivanja. Da pako zadušljivi zrak onih „živio“ pročiste, zovu oni braću Labinjane da je dodju utješiti. Što oni zbilja i čine 13. o. mj. Dojde i taj toli otekvani veđer, gdje na mulu čekaju svoju braću sa strane obćine onorevole Carvin e compgnni a sa strane obćinstva smješna figura Lazzini sa sinom Ojpa Marguta i Mrhe, da im stisnu ruke i izmjeno pozdrave. Veliki broj „braco“ (30 na broju) stupa na oskvrnjeno po Hrvatima tlo. Oduševljenju ni konca ni kraja. Veliki strah hvata Cresane kako će smjestiti toliki broj izletnika! Uulaze u grad, uz prazne ulice, popltojuć se svaki čas; zar zbilja toliki su im strah Hrvati urinuli u kosi, da se još boje izdi iz kuća? Na veđer je u čast gostiju, u hotel Miramar, banke. Gosti se goste, a usred obće napetosti diže se jedna karikatura iz koje se, ispušne neki Lazzini te daje oduška svom veselju i zahvalnosti braći iz Labinja. Protestirajuć što se u Cresu obdržavala skupština reče: „ecco il sole, la luna e la stelle parlano della Italianità di Cherso ed il...“ Na ove riječi slijedili su neprekidni: Abbasso il re, Viva Garibaldi, Viva Verdi (ta znate onaj Verdi!) Abbasso i nerit itd. Čujemo da je povedena istraga, no neka se nećude čitatelji, ako ova istraga bude išla in fumo dei maccaroni, ta ovakve manifestacije ne mnijenjaju značaj kotara! Da su naši, bi nas bilo po groš.

Javljam Vam premjestaj lučkog kapetana Zacevich, koji u znak protesta protiv Družbine skupštine nije izvjesio zastave. Premjesten je u Split. No o njem drugi put.

Voloski kotar:

Iz Lovrana nam pišu: Ako je istinita ona, da je zahvalnost najredja kriepost na svijetu, to imamo mi ovdje za potvrdu toga načela izvanredno eklatantan primjer. Amo se je doselio prije 4—5 godina ljekar pl. Z. iz Trsta i otvorio ovdje ljekarnu. Po-pratili su ga amo najbolji glasovi kano vrlo umjereni i čestita Talijana, koji se nije ni na Krku, gdje je nekoć imao ljekarnu, ni u Trstu, gdje je dugi niz godina kuburio, pačao politikom. Njega nam „preporučaše“ toje prijatelj iz Trsta i Voloskog, koji mu pripomogao do dekreta i do novca, da je zadržao ljekarnu i da ju je mogao otvoriti. Ovdasnji nekoji naš rodoljublju-poslavaše mu, posve tudjemu i nepoznatu čovjeku znatan zajam od 24.000 K na samu pregovorku njihovih prijatelja koji im zajamčiše, da se pl. Z. neće počati u javno poslove. Ono što mu nehtjedose ili nemogoo učiniti ili izposlovati njegovi suplemenici Talijani, učinili su i izposlovati naši muzevi.

Svatko bi mislio, da im on te izvanredno veliko usluge ili dobrota nikada zaboraviti neće. Pak što se dogodilo? To nam razjasnjuje jedno otvoreno pismo na-

ših ovdasnjih rodoljuba, koje kruži p beam gradu i koje nam prikazuje toga spodina u pravom svjetlu. Taj se je apodini posve iznavjerio zadanoj rieči, se neće počati u javne poslove i da samo svoju ljekarnu nastojati, to su on njegovi pokazali, da vuk mienja dlaku, študi nikada, radi česa ga je netko očesu prošle godine u „Rietkom N. Listu“. Nakon jedne godine očulio se je time uvriedjenim, te je upravo nedavno svojim do bročinteljama pismo, u kojem njim javlja, da je svoj dug kod „Posujilnica“ izplatio, da je tim odgovorio račenom listu i ujedno se rješio — svake obveze i svake zahvalnosti prema svojim dobročiniteljima i da mu neproostaje nego li gorka uspomena, što je bio toli nesretan da je morao doći u naš čane poslove sa osobama, za koje bi mu bilo draže, da ih nije nikada uposnao.

Sada dakle, posto se je tudjim dobročinstvom podkokožio ili posto su ga Talijani, našavši u njemu viera i vriedna pomoć, nika poduprli, ne samo da okreće ledju dobročiniteljima, već ih depače i vriedja veleć im, da bi mu bilo milije, da ih nije nikada uposnao.

Takovi su Vam eto ti umjereni ili e. k. Talijani Istre i otoka: sladki, ljubezni, nepristrani i pravedni (na oko) kad i dok te trebaju, a kad te više ne trebaju, mrze te i preziru kano i oni radikalni, liberalni i nepopirijivi. Mi smo toga talijanskoga ple-miša već odavna upoznali, ali nismo vjerovali, da je takav dok se nije sam zkrinkao. I dobro je, da je to učinio — jer sada znamo još bolje a kim imademo posla.

Svinjska kuga — i nemar oblasti. Iz Liburnije pišu nam: Već dugi niz godina posjećuje zlosretna svinjska kuga sad jedan sad drugi kraj ove naše krasne i drevne Liburnije. Od koliko je to stete za pojedince i za skupnost, netreba nam lekar dokazivati. Zadnjih godina poskupili su mladi krmci teško, da valja dati za par mačića (maleni praćidci) 30—40 forinli, ako ne i više pa neka takovi ili već pod-pitani crknu, eto ti goleme stete. Državne oblasti pomažu pri tom ponešto narodu t. j. tauo, gdje vlada ta bolest i gdje je bogibjel od zaraze, il gdje je već blago okuženo; tamo dadu blago zaklati i po zakonu su dužni oštećenika toliko po kilogramu il po glavi odšteti.

Takova odšteta dodje u najviše slučajeva narodu kano mana iz neba; jer treba nove krmke kupiti ili možda još i ono od oblasti zaklana izplatiti; Razumljivo je dakle, što narod tu odštetu čeka kano i gladan koricu kruha.

U ovom političkom ktoru zaklana je minule zime mnogo glava takovog blaga radi svinjske kuge ali narod čeka još uvijek uzalud na odštetu, koja ga po zakonu ide.

Pojedinci i obćine obratiše se na živino liečnike u Voloskom ali oni nemogu drugo nego da u Trstu kod zemaljskog živinarstva stvar požuro, što su valjda i učinili.

Čudimo se onomu koji s rješitbom tog pitanja toliko zateže. Kad bi taj znao kako je teško siromahu čekati, pol godine i više na ono što ga po zakonu ide, nebi stalno tom rješitbom toliko zatezao.

Nekoji naš oštećenici obratiše se na zastupnika Mandića, koji će stalno, premda se ovaj par nalazi u Beču, kod oblatih u Trstu rješitbu tog pitanja požuriti. Bio je namo zamoljen za to, a nećude li ponovo njegovo posredovanje, neka prikaže u Beču, kako su u Primorju carske oblasti ileno i nemarna kad treba siromahu dati i ono, što mu se po zakonu mora dati.

Pazinski kotar:

Istarsko planinsko društvo u Pazinu priredjuje izlet na Učku dne 3. srpnja. U 4 sata po podne vlakom do Lupoglave. Ondan pješke preko Bresta do Peruća. Kod Peruća večera. U 2 sata po ponoć

tu. Pozivlje se ovime sve članove i planinare na izlet.

Porečki kotar:

Narodni blagdan u Fapcima kod Šušnjana. Da se i u ovome mjestu na što ljepši način proslavi blagdan sv. braće Ćirila i Metoda, slavenskih prosvjetitelja, a i naša družba dobije koju paru, obuhvatit će se dne 8. srpnja t. god. domaća zabava sa plesom u sudjelovanje tamburškog zbora iz Kastelira.

Rodoljubi iz bližnjih i daljnjih okolista! Dodajte taj dan u Fapce, hodite se zaštititi pred sparinom srpanjskog sunca, što vas dnevice uz tesku motiku muči, u hladovinu trobojnice i uživajte slušajući cilik naše tambure. Pravi rodoljub iz okolice ne bi smjao da manjka u mjestu, gdje se slavi dan uspomena na prosvjetitelja njegove, gdje treba potpomoći našu Družbu! Očekujemo vas, rodoljubi — očekujemo i vaš skromni darak, što će ba pružiti društvi tom prilikom, pa sebi zadužbinu učiniti! Do vida! **Pripjavljati.**

(NB. Početak zabave na 4 ure pos. pod. Uložina za svaku musku osobu K 1 20. Darovi primaju se sa zahvalnošću.)

Razne primorske vesti.

Narodni blagdan. Dne 5. julyia svako godino pada svetac slavenskih apostola Sv. Ćirila i Metoda, kojih ime uzela je naša Družba, da pod pokroviteljstvom tih svetih slavenskih apostola širi i podiže prosvjetu među našim pukom, kad nam to uzkradjuju pokrajinske i državne oblasti, koje bi morale da nam za naš vlastiti novac daju škole i druge prosvjetne zavode.

Radi toga je dan 5. julyia proglašen i prihvaćen narodnim blagdanom, da taj dan svi Slovinci gdje god nas imade što dostojnije proslavimo uspomeni Sv. Ćirila i Metoda tih prvih prosvjetitelja naših, koji nas ne samo iz poganske tmine privedeše u svietlost kršćanske vjere, nego nas prvi naniče slovinskom pismu i knjigi u školi i u crkvi, tako te od njihovih vremena još i danas upravljamo Bogu molitve u našem slovinskom jeziku, koga hoće neprijatelji naši i svjetovni i duhovni, valjda zlim duhom objeđnuti, da istjeraju iz crkava i zabrane da Boga slovinski molimo i od Njega pomoći tražimo.

Slaveć dakle dne 5. julyia sveti blagdan narodnih apostola, treba da se sjetimo i naše Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru, te posegnemo u žep i pomognemo svaki koliko koji može, da se time ne samo odužimo uspomeni Svetih narodnih apostola nego da se pokazemo i dostojnima nauke i puta, što su nam Oni ostavili i pokazali, kako ćemo doći do prosvjete i postati ravnima našim neprijateljima te obraniti se od naših tlačitelja.

Naša braća po Banovini i Dalmaciji spremaju se, da svetano proslave 5. julyia obilnim prinosima za našu potlačenu dječicu u Istri, zato treba i mi po cijeloj Istri, komu nije pokvarena duša i srce otele najsvetije čučenje prema rodjenoj majci i rodnom jeziku, da se svaki po svojem imućtvu sjetimo naše Družbe, da ujoj pripomognemo otmali našu nevinu dječicu iz krvočnih pandža neprijateljskih. Braćo Hrvati i Slovinci po svoj Istri sjetimo se dne 5. julyia, narodni blagdan, Družba Sv. Ćirila i Metoda!

Obstrukcija Jugoslav. zastupnika. Iz Beča nam pišu dne 28. o. mj.: Danas je započela obstrukcija jugoslavenskih zastupnika u proračunskom odboru proti vladinoj osnovi o ustrojstvu talijanske pravoslavne fakultete u Beču. Njima će se pridružiti i nekoji češki zastupnici.

Jošte se neznna hoće li vlada nastojati, da stranke većine stome obstrukciju ili će vlada državni sabor zatvoriti ili odročiti. To pitanje rješiti će se tečajem ovoga čedna.

Za podiznuće go-podarstvenog blagostanja u Istri. Prošloga čedna pozvao je čedilni predstavnik u ministarstvu financija g. Engel zastupnike Istre, koji se nalaze u Beču, da dodju u palaču rečenog ministarstva na pogovor o poznatom vladinom programu za podiznuće gospodarstvenog blagostanja u Istri. Tomu pozivu odazvalo se je svih šest zastupnika iz Istre, trojica naših i trojica talijanskih t. j. gg. Bartoli, Laginja, Mandić, Rizzi, Spadaro i Spiničić.

Viećanje je trajalo dva dana t. j. prošli petak i subotu po podne. Predsjedao je g. Dr. Engel, komu je povjerenla la gospodarska akcija od svlju ministarstva. Zastupana bijahu i ostala ministarstva po visokim činovnicima, koji su po redu izvijestili ob oćom, što je učinjeno, i što se ima jošte učiniti za gospodarstveno podiznuće Istre.

Nakon svakog izvještaja uzeli su rieć prisutni zastupnici, koji su izrekli kod svakog ministarstva želje i potrebe naroda preporučiv predsjedniku i izviestiteljima neka bi se njihove opravdane želje uvažilo i što brže izvesti nastojalo.

Njihove su preporuke išle glavno za tim, da se što prije započne sa gradnjom nekih absolutno potrebitih cesta i luka i sa radnjama oko obrske potrebite vode za ljude i blago. Obećano im je pospješiti sve te radnje u koliko nebudu zapinjale od tehničko-upravnih oblasti u Primorju. Na ovima je dakle, da izvrše čim prije sve potrebite nacrti, osnovne i proračune pak da se u istinu već jednom stane provadjati ozbiljno i dosljedno tu blaženu akciju.

Proslavimo narodni blagdan! Hrvateka i slovinska braća po Istri! Dne 5. julyia slavi se blagdan naših slovinskih Apostola Sv. Ćirila i Metoda. Taj dan je naš narodni blagdan. Toga dana mora svaki pravi i čestiti Hrvat i Slovinac, bio muški bio ženski, dati barem jedan novčić za našu Družbu Sv. Ćirila i Metoda.

U predvečerje pako narodnog blagdana dne 4. julyia treba da svako selo i gradić po svojim brežuljcima i rhyovima, sa kričovima (vatrom) naviesti svoj slovinskoj braći narodni blagdan Sv. Ćirila i Metoda na veselje i radost svima nama a na prikaz svim našim neprijateljima svjetovnim i duhovnim u dokaz da ih se nebojimo i da još živi rod Slovinski!

Upozorujemo naše čitatelje na oglas Podružnice Gospodarske Zveze u Testu, koju preporučamo.

Poruka uredništva.

Našim pošt. dopisnicima. Radi jućernšnjeg blagdana zaključili smo redakcionalni dio lista još u utorak, radi čega je moralo izostati više dopisa stiglih u utorak za ovaj broj, što molimo, da pošt. gg. dopisnici izvole uvažiti. Doći će sve na red.

POZIV

na glavnu godišnju skupštinu „Kršanskog društva za štednju i zajmove“, registrirane zadruge sa neograničenim jamćenjem, koja će se održavati dne 10. julyia u 8 sala poslje podne u društvenom magazinu u Kršanu.

Dnevni red:

1. Čitanje i odobrenje zadnjega zapisnika,
2. Odobrenje računa za g. 1909.,
3. Možebitni predlozi.

Ako u urećeni sat ne pristupi na skupštinu dovoljan broj članova, održavat će se lista nakon pol sata sa istim dnevnim redom uz kojimudrago broj članova.

Ođbor.

Sjetite se družbe Sv. Ćirila i Metoda za Istru!

Br. 2961.

Oglas jeftimbe.

Daje se na opće znanje, da će se držati javna ušmenla jeftimba radi preućeća građanske skolske zgrade kod „Narodnog Doma“ pod Buzetom u „Narodnom Domu“ dne 16. julyia t. g. između 10 i 12 sati prije podne.

Išklična cijena jest K 44.037.

Tko kod jeftimbe želi sudjelovati imade prije započetka iste položiti vadum od 10% cijene.

Jeftimbi pripušteni su jedino ovlašteni zidarski majstori odnosno strukovnjaci.

Uvjeti jeftimbe kao nacri i troskovnik mogu se uvidjeti kod ovoga glavarstva za vrijeme uredovnih sati.

Glavarstvo općine.

Buzet, 28. juna 1910.

Naćelnik: Rašpolić, v. r.

Poduku u glasoviru, pjevanju, teoriji harmoniji itd. daje vrstan kapelnik i skladatelj.

Poblize upute u tiskari Laginja i drug, Via Giulia br. 1.

Narodna Tiskara LAGINJA i drug. PULA, ulica Giulia br. 1

Imade siljedeće knjige na skladištu:

Prof. J. V. Perić: Theokritovo „Idylle“ K 2—

A. Dobronić: „Naše glazbone prilike i neprilike“ K 2—

Marija Koludrović: „Praktična slovinska ruskog jezika za Hrvate ili Srbe“ K 3—

Milan Marijanović: „Svakdašnjost“ igrokaz K —50

Zlalka Jućenović: „Gospodarsko orudje i strojevi“ sa 34 slika K —40.

POZOR! Novi vinski zakon dobiva se u Narodnoj tiskari Laginja i drug. - Pula.

Pomozimo svoga!

Gosp. Frano Rendić, nećak slavnog našeg kipara, akademieki slikar i dekorator, došao bi u Pulu, a bude li posla ovdje bi se i nastanio.

Vrstan je u svome poslu a umjeren u zahtjevima.

Svi naši ljudi, koji bi trebali slikara za sobe, dućanske table i reklame, naši svećenici u Istri za svoje crkve, neka izvole javiti svoje možebitne potrebe g. Petru Vrankoviću u Pull (Narodni Dom).

Preporučamo našeg ćovjeka. Svaki neodvisni ćovjek više, stećevina je za narodnu stvar u gradu Pulli.

Prigodna kupnja!

Krasna žepna ura s lancem samo K 3-50.

Nakupio sam 30.000 komada, radi toga razaslijem krasnu 30. sati iduću Gloravrebrni remontoir-sat, avajcarska radnja sa lilepo graviranim oklopom i liepim pozlaćenim ili posebrnjenim lancem, toćno idući rano za K 3-50.

Nadalje nudjam pravi pozlaćeni, 30 s. idući anker remontoir prve vrste avajcarski sat s pozlać. lancem za K 5—, 3 god. piem. jamstvo za svaku uru.

Razsiilje poizvedem S. KOIJANE izvozna kuća avajcarskih ura KRAKOV br. 136.

Nebrojene priznanice i opelovno naručba. Ako nije po volji vraća se novac.

PEČATE
iz GUME Izradjuje tiskara
Laginja i dr.
Via Giulia 1. - Pula - Via Giulia 1.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrirana zadruga na ogranićeno jamćenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesećnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

ćisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Najbolji uspjeh polučuje se oglašivanjem u

„NAŠOJ SLOGI“

jer je razširena po svoj Istri, Gorićkoj, Dalmaciji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Molimo, da se kod varuđbo pozovete na „Našu Slogu“.

Skladište
dalmatinskog ulja **MARIJA ERGA**

Pula — Via Innominata — Pula.

Prodaja na malo i na veliko.

I. uljo samotok	---	K-128
II. " čisto maslinovo	---	" 120
III. " 80%	---	" 112
IV. " 60%	---	" 96

Za trgovce na veliko uzorci na zahtjev i uz cijene po pogodbi.

Krumpir ovogodišnji

najbolje kakvoće ima u svojem skladištu
Podružnica Gospodarske Zveze u Trstu
uz umjerene cijene.

Nikada više!

neću mienjati sapuna otkod
rabini Bergmannov Stacken-
pferd-Lilienmilch-sapuna
(marka Stackenpferd) od
Bergmann & Co., Tetschen
a. Eibö, jer ovaj sapun jo-
dino čuva kožu od sunčanit
pjege i uzorak lepu, me-
kanu i nježnu pot.
Komad po 80 para dobiti
se u svim lokarna a, dro-
gerijama i dućanima parf-
merijama.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 — Podružnica Via Lissa br. 7.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne
lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz
najboljeg mlina po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Soboslikar

VLADIMIR VOJSKA

PULA — Via Sergia, 59.

Preporuča se p. n. općinstvu grada
Pule i okolice za soboslikarske i
ličilarske radnje.

Izradba moderna, ukusna i trajna.
Cijene umjerene.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda
dobivaju se u
tiskari Laginja i drug. u Puli
ulica Giulia x.
uz cijenu od 2 do 10 para.

Lahka zasluzba za svakoga

4 do 10 kruna na dan
prodajom robe za svakoga neobhodno po-
trebite. Poslijte Vašu adresu uz 76 para u
markama i primit ćete uzorak i cijenik.

Firma F. P. 169

Beč, VII. Mariahilferstrasse 76.

**Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo
na dionice u Puntu.**

Plovitbeni red

vrijedi od 1. maja 1910. do opoziva.

Pruga: Rijeka-Punat.

Svaki dan	Odl. Dol.	Postaje	Dol. Odl.	Svaki dan
prije podne				po podne
5.—	odl.	PUNAT	dol.	4.60
5.15	dol.	Krk	odl.	4.35
5.25	odl.	"	dol.	4.25
6.10	dol.	Glavovok	odl.	3.40
6.15	odl.	"	dol.	3.35
6.45	dol.	Malinska	odl.	3.05
6.55	odl.	"	dol.	2.55
7.40	dol.	Omišalj	odl.	2.10
7.45	odl.	"	dol.	2.—
8.45	dol.	RIJEKA	odl.	12.55

Uvjeto pristajanje u Mjivicama.

Pruga: Baška-Rijeka.

Svaki Utorak Četvrt. Nedjelje	Odl. Dol.	Postaje	Dol. Odl.	Svaki Poned. Srijeda Subota
8.40	odl.	Baška	dol.	6.10
4.50	dol.	Punat	odl.	5.—
8.45	dol.	Rijeka	odl.	12.55

Uvjeto pristajanje u Staroj Baški.

Pruga: Rijeka-Opatija-Rab-Nerezine.

Utorak Petak	Odl. Dol.	Postaje	Dol. Odl.	Srijeda Subota
7.20	odl.	RIJEKA	dol.	4.15
7.55	dol.	Opatija	odl.	3.40
8.—	odl.	"	dol.	3.30
9.20	dol.	Bell	odl.	2.10
9.30	odl.	"	dol.	2.—
10.20	dol.	Merag	odl.	1.10
10.30	odl.	"	dol.	1.—
11.—	dol.	Krk	odl.	12.30
11.10	odl.	"	dol.	12.20
12.40	dol.	Daškanova	odl.	10.50
1.—	odl.	"	dol.	10.40
3.—	dol.	Rab	odl.	8.40
3.30	odl.	"	dol.	8.30
5.15	dol.	Veli Lošnj	odl.	6.35
6.25	odl.	"	dol.	6.35
6.35	dol.	Mali Lošnj*	odl.	6.25
6.45	odl.	"	dol.	6.15
6.50	dol.	NEREZINE	odl.	6.30

* Luka Sv. Marita.
Uvjeto pristajanje u Puntu i Loparu.

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Rab i natrag.

Svaki Četvrt.	Odl. Dol.	Postaje	Dol. Odl.	Svaki Četvrt.
7.30	odl.	Rijeka	dol.	7.50
7.53	dol.	Opatija	odl.	7.15
8.—	odl.	"	dol.	7.05
8.15	dol.	Lovran	odl.	6.50
8.20	odl.	"	dol.	6.40
12.—	dol.	Rab	odl.	8.—

Ravnateljstvo si pridržuje pravo — prema okolnostima — promjena plovitbenog reda.

POZOR!

Kod Podružnice Gospodarske Zveze iz Ljubljane u Trstu, ulica G. Galatti, br. 14 tik velike pošte, može se dobiti uz najpovoljnije cijene svakovrstnog i dobrog sumpora, dobre engleske modre galice i svakovrstnih umjetnih gnojiva. Može se dobiti i svakovrstnu drugu robu. Zastupstvo mlina Količevo (Gjuro Rašica).

Ravnateljstvo tvornice opeka u Puli.

Ravnateljstvo tvornice opeka stavlja p. n. općinstvu do znanja, da imade u svojoj tvornici više vrsti dobro izpaljene opeke, i to u velikoj zalih. Izrađuje se: Opeka za zid, pločice za izpod žljebnjaka, mala opeka za zid, žljebnjaci, mali žljebnjaci, dvostruko utorni posvema prekrivajući crijep sa pripadajućim žljebnjaci, koji su na posebnim strojevima radjeni. (Ovi proizvodi jesu pod jamstvom prosti od soli.)

Upozoruje p. n. općinstvu na dvostruko utorni crijep za pokrivanje, koji se može bolje preporučiti nego li žljebnjaci, jer imade tu prednost što bolje pokriva, posvema je nepromotiv, imade trajnu otpornu snagu proti vjetru te se može privezati, a osim toga jest po m² za 50 kg laglji od žljebnjaka te osobito trajan bez obzira na to, što je mnogo jeftiniji a radi svoje jednostavnosti netreba kod pokrivanja posebnoga strukovnjaka.

Ravnateljstvo tvornice.

KAMEN ZA GRADNJE

Iz najboljih kamenoloma okolice (kamenolom Vareton u dugoj uvati).

MORSKI PJESAK.

Sva gradja u svakoj količini dovaža se na lica mjesta uz najpovoljnije cijene. Morski pjesak izvaža se i van Pule.

Skladište i ured u PULI, Via della Valla br. 11. - Telefon br. 21.

Josip Blašković, vlastnik kamenoloma.

VELIKI IZBOR

svakovrstnih gotovih odijela za gospodu i dječake

kao i za dame i djevojčice

:: BOHINEC i drug ::

ulica delle Torri 3, TRST, ulica S. Lazzaro 17
(iza crkve sv. Antona novoga)

Solidna posluha. (Odiela po mjeri.) Cijene vrlo nizke.

NOVO!

NOVO!

HOTEL ELISABETTA

PULA, via Arena br. 1.

Via-a-vis Arena.

Vlastnik: Frane Barbačić

sasma nanovo i moderno uređen, sa lepim i zračnim sobama, opremljenim sasma novim pokućtvom i posteljnom.

Sasma u blizini parobrodarske stanice, postaja tramvaja, blizu kolodvor.

Poslužba brza i točna, cijene vrlo umjerene. — Ulaz sa ulice Arena br. 1 i sa restauracije piazzá Ninfa br. 1, vlastništvo istog gospodara.

Preporuča se našem općinstvu uz geslo: SVOJ K SVOMU!

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda

25. glavne godišnje skupštine „Gospodarske zadruge“ u Kastvu

držane dne 17. aprila 1910.

Na poziv predsjednika g. Ivana Carliavaris uvršten „Našoj Slogi“, koji je bio razaslan i svim članovima zadruge, imala se je skupština obdržavati dne 8. t. m. j., u uslijed zamolbe predsjednika g. dra. Laginja bila je odgođena za 17. aprila 1910, kojega se je dana i održala u dvorani g. B. Vlahu sa sljedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika,
2. Izvjestaj tajnika,
3. Izvjestaj blagajnika,
4. Izvjestaj revizionalnog odbora,
5. Različiti predlozi,
6. Izdricbanje gospodarskog orudja.

I. Pozdrav predsjednika.

Predsjednik g. dr. M. Laginja otvori skupštinu u 8. sata pr. p. Ustanovi, da je pristupio dovoljan broj članova i da se skupština može obdržavati. Pozdravlja prisutne članove i veli, da je došao izravno iz Beča, da predsjednik 25. godišnjaj skupštine ove zadruge. Čovjek od 25 godina u naponu je svoje snage, a i rad naše zadruge u tom razdoblju bio sve veći. Kad se je 20. januara 1886. obdržavala prva skupština bilo nas je 10 članova i mladiji članova, koji su danas veći stari. Tako i danas nek mladji uznaošte, da se poveća i poboljša rad zadruge, jer na mladima svijet ostaje. Mnogo od prvanih članova ne ima već među nama; nek od njih Bog pomiluje, a živima podieli kriepko zdravlje.

Dosadanji rad naše zadruge vidljiv je i kod njezinih članova. Neko ima nož, skare, kosu i t. d. a imado napredka kod uzgoja blago i obradivanja zemljišta. Od sad ima zadruge i svoga tehničkog tajnika, koji će bez potreba drugoj službi moći raditi na boljak zadruge i njenih članova. Kako je obćina kastavska uzorom ostalim obćinama u pokrajini, tako nek bude i ova zadruge, koja je brojem svojih članova najveća u Istri, svojim radom i napredkom uzorom ostalim zadrugama obih narodnosti pokrajine. Sam, buduć preokupljen drugim poslovima i odsutan, ne može baviti se i radom oko zadruge, nu uvjeren je, da će i unaprijed zadrudni odbor uznaostojati oko boljka ove zadruge.

Pozivlje za tim zadrudnog tajnika g. Žic Nikolu, da izvjesti o zadrudnom radu u minuljoj godini.

II. Izvjestaj tajnika.

Slavna skupštino!

Prblje godine dne 7. marća obdržavala se je glavna skupština ove gospodarske zadruge, kojom je prigodom bio obnovljen i zadrudni odbor. Iza skupštine novo izabrani odbor se je ujedno i konstituirao te izabrao si predsjednikom veleuč. gosp. dra Malka Laginja, odvjetnika u Puli, a podpredsjednikom gosp. Ivana Carliavaris, predsjednika iz Kastva 106. To konstituiranje priobćilo se je e. kr. kotarskom poglavarstvu u zamolbu, da izohodi odobrenje tog izbora kod e. kr. namjestništva u Trstu. Isto je taj izbor potvrdilo svojim odpisom od 19. marća 1909. broj II—866/25—08.

U svojem izvjestaju već sam na prošlogodišnjoj skupštini izvjestio, da je sva prilika, da će ova zadruge dobiti tehničkog tajnika, koji će se moći bolje zauzeti oko gospodarstvenih poslova i podučiti kmetove u raznim gospodarstvenim granama. Nu tada nije imala jošto zadruge na razpolaganje dovoljnih doprinosa za takvog tajnika, a niti nije bila sigurna glede same osobe. Već u prošloj godini obratila se je zadruge na visoku e. kr. Vlahu, da bi i ona stogod doprinijela k plaći tehničkog tajnika, ali niti na susljednju požurnicu ne ima se do danas nikakva odgovora. Medjutim došla je u pomoć ovoj zadruzi susjedna zadruge Volosko Opatijska, koja je također uslijed zamolbe primila u tu svrhu podporu sa strane zemaljskog odbora, i izjavila se pripravnom, da će zajedno sa ovom zadrugom imati zajedničkog tehničkog tajnika. Tokav tehnički tajnik bio je imenovan pu odbor, ove zadruge u sjednici od 17. decembra 1909. u osobi gosp. Prodan Petra, koji je nastupio svoju novu službu početkom tekuće godine, a njegov je izbor također već bio odobren sa strane zemaljskog odbora. Između zajedničkog tehničkog tajnika i izabranih uzih odbora ove zadruge i one u Voloskom bila je sklopljena službena pegodba.

Obzirom na veliki obseg ovih dvih zadruga, kao što na znatan broj zadrudnih članova, osobito ove zadruge, i uzav u obzir, da e. kr. putujući učitelj poljođjelstva imaju da obavljaju šire djelokruge kao i to, da poslovi pojedinih zadruga a prema tomu i potreba njihovih članova bivaju od dana na dan sve veće, nužno je zaista, da svaka već zadruge imado svojeg tehničkog

tajnika t. j. čovjeka, koji će ne samo obavljati pisarničke poslove zadruge, već će skupinama ili pojedinom zadrugaru moći doći u pomoć sa svojim gospodarskim znanjem i podučiti ga u raznim granama uzgoja bilja i obradivanja zemlje.

Preporučam s toga svakomu zadrugaru, da se u potrebi obrati na zadrudnog tehničkog tajnika i da usvoji i prihvati od ovoga dane mu upute u gospodarskim poslovima. Nauka u gospodarstvu biva od dana u dan sve veća i uvijek ima u toj grani novih metoda i načina koli u obradivanju zemlje toli u sadjenju i uzdržavanju plodova.

Početak minule godine došao je u ovaj kotar putujući učitelj gospodarstva, koji je na prošlogodišnjoj skupštini većelo bio pozdravljen od prisutnih zadrugara, ali je već koncem iste godine otišao iz ovog kraja. Za svojeg boravka ovdje imao je gosp. Znidarić nekoliko javnih poduka i predavanja i to: 2. aprila 1909. u Rećini i 6. istog mjeseca u Jurdanima u poslu obreživanja mladih voćaka, te okapanja zemljišta i sadjenju amer. loza. Kad je obćina Kastav kmetije uzela u najam zemljište „Lućičevo“ za vrt e. kr. učiteljske škole u Kastvu, obratila se je i ova zadruge na e. kr. vlahu, da bi joj podielila kakvu pripomoć radi razkrčenja tog zemljišta ili za dionu odplatu najamnine, izričito željom, da bi se u tom vrtu podučavalo i ostale gospodare osobito mladiće, a ne samo učeničke rečenog zavoda. Na tu se molbu neima do danas nikakva odgovora. Medjutim je e. kr. putujući učitelj držao u Kastvu izpod obćinske Lože dva predavanja i to 1. augusta i 26. septembra 1909. o raznim poljođjelstkim predmetima. Zailiti je samo, što je k ovim predavanjima pristupilo premalo slušatelja, skoprem su sastanci bili dovoljno objavljeni. Ne znam, čimo bi opravdava taj nehaj.

Prema zaključku zadrudnog odbora obratilo se je početkom minule godine na pokrajinsko gospodarsko vijeće u Poreču, da bi isto uz obroćnu odplatu od 2 do 4 godine nabavilo za članove ove zadruge 10 glava krava mlječne pasmine, a medjutim da bi kupci istom vieću na preostalu kupovninu plaćali 5% god. kamata. Uslijed dotičnog oglasa prijavilo se je 20 gospodara, koji su bili voljni uz te uvjete kupiti po jednu mlječnu kravu, a rečeno je vieće uzvratilo; da će o molbi razpravljati u sjednici permanentnog odbora. Koncem mjeseca oktobra bilo je upravi zadruge saobćeno iz Pazina, da ide tamošnji veterinar u Tiroi da kupi više goveda, te ako koji od članova ove zadruge želi isto kupiti koje govedo, da to brzojavno saobć i odašalje svotu od K 500— po komadu. Permanentni odbor pokr. gospodar. vijeća u sjednici od 28. i 29. oktobra 1909. zaključio je, da se ovoj zadruzi podieli K 500—, kojom da bi se svotom platilo interese vrhu novca što bi ga pojedinci posudili kod koje posujilnice radi nabave gori spomenutih mlječnih krava. Tu je svotu zadruge primila i imati će upotriebiti ju u prenavedene svrhe.

Početak oktobra 1909. primila je zadruge dva bićića oberintalske pasmine, od kojih jedan bio je predan u naslojanje Marčelja Josipu iz Marčolji 142, a drugi Brmalj Matu iz Puzi: 129, koji ih imaju nastojati za doba od dvie i pol godine.

Uvadjanjem bivkova oberintalske pasmine već se uvidja poboljšanje ovdješnje pasmine, kako je to bilo najljepše prikazano kod minule izložbe goveda, a kad bi se ovamo dovelo i nekoliko oberintalskih krava, bio bi razpolod ovih posvećna čist i napredak u govedarstvu mn. go povoljniji.

Kako se saznaje, odredilo je pokrajinsko gospodarsko vijeće, da se i ove godine obdržaje izložba goveda u Kastvu, koja bi imala biti negdje mjeseca septembra ili početkom oktobra o. g. Slobodan sam stoga upozoriti već anda sve one gospodare, koji kane dopeljati koje od svojih goveda na tu buduću izložbu, da dopelju goveda, koja su u redu zdrava i čista, i neka znaju, da će se u prvom redu uzimali u obzir pomladak, što je nastao iz razpoda sa oberintalskim bikovima.

Početak prošle godine bećuili su gospodari goveda znatno pomanjkanje krme za prehranu svojih goveda. U toj oskudici priskoćila je u pomoć gospodarima zadrudna sveza u Puli, te je i u ovoj obćini bila razpaćana uz sniženu cianu velika količina siena. I ovo godine tuže se nekoji gospodari, da neće imati dovoljno krme za prehranu blaga, pa se je zadruge i u tom pitanju obratila na e. kr. vlahu, da bi ovoj zadruzi doznalila čim obilatlju novčanu podporu radi dobave krme uz sniženu cianu. U tom predmetu uzradila je i naša gospodarska Sveza, ali čini se, da nije dobila dovoljno podpore, da bi kmetovima hud koliko u tom pripomoć.

Nego ne smijemo se zanašati samo na pomoć drugih, već moramo u tom pogledu nešto i sami učiniti. U obće je poznato, da u ovom kraju nije moguće nijedno godino obskrbiti gospodare dovoljnom krmom za prehranu blaga, s toga je od potreba, da i pojedini gospodar na svojim posjedima uznaostoji ubrati čim više krme, a to moći će se postići jedino time, ako gospodari poboljšaju svoje pašnjake i sjenokoše. I prošle godine bilo je radi poboljšanja pašnjaka i sjenokoša razpisano više nagrada, to je dovelo gospodara iz ove obćine dobio nagradu za poboljšanje sjenokoša i za štale u ukupnoj svoti od K 1090. Za tekuću godinu razpisalo je pokrajinsko gospodarsko vijeće više nagrada za poboljšanje sjenokoša i izgradnju uzornih štala sa gnojštima. Rok za natjecanje glede tih nagrada ustanovljen je do 30. aprila 1910. Preporuča se s toga onim gospodarima, koji su priredili koji komad sjenokoše ili racionalno sagradili koju štalu da ne propuste učiniti koju potrebitu molbu. U pogledu lakšeg obskrbljenja krme obratila se je svojedobno zadruge na e. kr. vlahu, da bi joj bio podložen jedan stroj za rezanje i mrvljenje vinove loze, nu na žalost nije ta molba bila uslišana. Opaziti mi je, da gospodari koji žele na poboljšanim sjenokošama veću količinu sjena, da moraju iste pognojiti bilo stajskim bilo umjetnim gnojem i zasijati ih kojom boljom vrsti djetelina.

Od godine do godine vinogradni uvijek bivaju u ovom kraju sve više uništavani od floksera, a da se tomu predusretno usiljeni su vinogradari dobavljati i saditi amer. loze, kojih je i ove godine bilo na razprodaju u zadrudnom vrtu 6400 loza uz cianu od 40 hel. po stotini, a ima ih i danas kod obćine na razprodaju uz sniženu cianu od samih 20 para za svakih 100 loza.

Vinogradni nam propadaju, obđeljanje letih svanke je godine skuplje, radne sile pomanjkaju, vinogradari tuže se da moraju vino prodati uz pretnike ciane, a k tomu hoće da nam se sa strane vlade nametne novi porez na vino, koji bi vinogradarstvo u ovim krajevima posvećna uništio. Protiv tog novog nameta protostiralo jesu već dosad sve obćine, zadruge i druge korporacije a bili će u tom i danas podnesen poseban predlog.

Ove godine obdržavati će se u pokrajini sveobćna izložba, koja se nazivlje pokrajinskom, ali stanovništvo pokrajine koje čuti hrvatski ili slovenski, ne će istoj sudjelovati, iz razloga što su nas Talijani kod iste posvećna minuli.

Prošle se je godine za uporabu članova nabavilo 15 novih škropilnica, glede potroška kojih molilo se je i podporu sa strane pokrajinsko-gospodarskog vijeća, ali nije se primilo povoljnog odgovora. Za tekuću godinu kani se učiniti opet 20 novih škropilnica.

Za zadrugare u vepriščini nabavljena je jedna nova stamozrenica.

Kod zadruge bilo je osigurano u minuljoj godini 243 komada goveda od kojih erkulo je 6 glava, te je odnosni primitak bio podieljen između 6 unesrećenih gospodara.

Od lovnih taksa i globa za godinu 1908. primilo se je K 292-56.

Na zamolbu nekojih gospodara bilo je nabavljeno iz uzor-gospodarstva u Pazinu 146 komada voćaka, koje im se preporuča, da ih brižno njeguju, du uzmogna danas sutra pokazati i drugim plod istih.

Prošle godine obavio se je izbor članova u permanentni odbor sa strane gospodarskih zadruga, to je u trećoj skupini bio izabran članom tog odbora predsjednik ove zadruge veleuč. gosp. dr. M. Laginja, koji će znati točno i savjestno zastupati interese našeg kmeta. Obrućun za god. 1909. iznosi u prihodu K 4895-80 a u razhodu K 8982-58, tako da je dnevnik zaključen sa viškom od K 612-72.

Proračun za tekuću godinu iznosi koli u prihodu toli u razhodu K 11.000—.

Broj zadrudnih članova iznosio je u početku minule godine 775, koncem godine 813, dok danas broji zadruge 826 članova.

Zadrudni je odbor, dao nabaviti 100 komada knjizica „Pčelarstvo“ i 100 komada „Mlekarsko udruge i mlekarsko“, koje će se podieliti među članove.

Ovimo bio bi vam u kratko prikazan rad zadrudnog odbora iza posljednje skupštine, što nek skupštinaari izvole uzeti do znanja.

III. Izvjestaj blagajnika.

Predsjednik pozove zadrudnog blagajnika g. Jelusić Rudolfa, da izvjesti odnosno pročita obračun zadruge za god. 1909. i za tim pu odboru predloženi proračun za god. 1910, koji glase:

